

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Clasele IX-XII
Etapa națională
2 aprilie 2026
Clasa a IX-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto. Utilizarea acestora va atrage după sine descalificarea concurentului.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Îmi amintesc că iernile erau grele pe atunci. Ningea mult, curtea era troienită, sera lui tata, despuiată de celofan, doar cu scheletul de fier la vedere, era îngropată în zăpadă. A fost un an în care am săpat pur și simplu tuneluri în maldărul de nea care ajunsese până la lemnăria ferestrelor. Ne făcuserăm un fel de bordei, ne ascundeam acolo, fascinați de lumina alburie în care ne bălăceam. Uitaserăm și de frig, și de foame, aveam pereți de zăpadă și acoperiș de zăpadă și ne simțeam ca niște mici eschimoși. În casă, seara, citeam despre explorarea Polului Sud sau Colț Alb, să rămân în atmosferă. Abia așteptam să mă trezesc și să mă arunc îmbrăcat în zăpadă.

Lacul îngheța și el bocnă și ne aștepta pe suprafața lui rece. Mergeam doar după ce tata, înarmat cu o toporișcă, făcea o copcă și-i măsura marginea. Trebuia ca el să spună: Da, e bine, altfel nu ne aventuram, exista oricând riscul crăpării gheții. Nu voiam să sfârșim în apa rece. Uneori ninge și viscoala chiar înainte de îngheț și atunci stătea și te mirai de forma valurilor nemișcate, transformate în gheață, mici ridicături pe care trebuia să le ocolești. De cele mai multe ori se formau zone întregi de gheață lină. Ne aruncam cu toții înainte, înnebuniți. Jucam un fel de hochei, adică alunecam bezmetici după vreo piatră încercând să o mutăm de colo-colo într-un fel cu sens. Cădeam, ne loveam, ne udam. Nu ne păsa. Nu ne interesa prea mult chinul părinților de a ne spăla zilnic hainele și de a ne freca degetele aproape degerate. Exista un obicei, în a-ți confecționa singur patine, din bucăți de gard de plastic rupte de la vecini, pe care ți le fixai de bocanci cu niște sârmă. Să aluneci corespunzător era greu, aproape imposibil, dar cineva venise cu ideea unui șis, un băț gros și înalt cu un cui bătut în capăt, cui care intra în gheață fix cât trebuie, ca tu să te împingi înainte. Bățul te ajuta în alunecare, te propulsa fără probleme. Prindeai viteză și asta era cu adevărat interesant. Copiii mai mari pur și simplu zburau pe lângă tine, aplecați ușor pe genunchi, cu șisul la orizontală, între picioare. Văzuți din spate, părea că le-a crescut o coadă de lemn sau că stau călare pe vreo mătură. Dacă le stătea în cale, urlau de la distanță să le faci loc. Era greu să cotești, cu șisul. De cele mai multe ori se mergea în linie dreaptă pe rute prestabilite. Băieții ăștia adolescenți aveau patine din cornier, un fel de versiune îmbunătățită a tălpigilor din plastic. [...] Cornierul se fixa mai greu de picior, trebuia prins bine cu sârmă, cea mai mică destabilizare ducea la căzături serioase. Băieții mai mari se strângeau în zona cealaltă a lacului, departe de casa noastră, aproape de digul mare de piatră. Tot pe lacul mic patinau, adunați acolo cu toții, să joace hochei. Se cam chinuiau, șisul era și crosă, și băț de echilibru, și ajutor în deplasare, era complicat. Dar ei nu se lăsau, lor li se părea că sunt sportivi. Unii mai spărgeau gașca și o luau la vale, vitezomani care se credeau invincibili. Plecau de lângă dig, treceau valvârtej pe lângă casa noastră – unde grupul nostru de copii mici se chinuia să se distreze – și ajungeau până la marginea cealaltă a lacului, lângă derea. Dereaua era un pâraiaș care izvora de undeva din lac și care nu îngheța aproape niciodată, în preajma lui gheața lacului era subțire și zona trebuia evitată. Nu și de către aventurierii iernii, adolescenții teribiliști ai satului, care voiau să le arate tuturor cât de curajoși sunt. Adevărul e că nu-mi amintesc să fi văzut vreunul căzând, deși, dacă s-a întâmplat vreodată, a fost departe de ochiul meu cuprins, încă de pe atunci, de miopie.

George C. Dumitru, *Tot ce rămâne* (2025)

B.

La celălalt capăt al camerei pentru fumat se găsea o ușă îngustă și joasă, prin care am intrat, coborând apoi cinci trepte, până când am ajuns într-altă aripă a casei, unde se afla și camera lui Aldo. De la fereastra lui se vedeau o mulțime de acoperișuri roșii, înghesuite, cartierul Mea Shearim, iar dincolo de ele, mult mai departe, spre est, se zăreau munții și turlele bisericilor.

— Acum, a spus Aldo ca și cum s-ar fi pregătit să efectueze un număr de magie, acum privește aici.

Și spunând asta s-a aplecat și a scos dintr-o cutie mare mai multe bucăți dintr-o cale ferată metalică, câteva stații mici și un mecanic, după care au urmat o minunată locomotivă albastră și o mulțime de vagoane roșii, iar noi ne-am întins pe podea și am început să asamblăm totul, șinele, sistemul de semnalizare și peisajul (care și el era alcătuit tot din piese metalice și pictat în culori strălucitoare, munți și poduri, tuneluri și lacuri, chiar și flori minuscule fuseseră desenate pe povârnișurile munților, mișcându-se încet de-a lungul drumului, în bătaia vântului).

La sfârșit Aldo a conectat trenulețul la rețeaua electrică, într-o singură clipă lumea aceea minunată care se întindea la picioarele noastre pe podea a prins viață, cu motoare șuierând, cu roți rostogolindu-se neobosite pe șinele de cale ferată, cu bariere ridicându-se și apoi coborând din nou, cu semnale luminoase clipind la intersecții și joncțiuni, trenuri de marfă și trenuri de persoane trecând unul pe lângă celălalt pe șine paralele și salutându-se ori acordându-și prioritate. Magie după magie, vrajă după vrajă.

— Pe asta, a zis Aldo cu un ușor dispreț în voce, l-am primit de ziua mea de la nașul meu [...]. Pe mine, a adăugat Aldo cu indiferență, pe mine mă cam plictisește deja. Nu prea mai am chef să-mi pierd vremea cu jocuri, prefer să cânt la vioară. Prin urmare, l-ai putea lua tu. Asta în cazul în care te mai joci cu așa ceva, desigur.

„Aleluia, aleluia!” cânta sufletul înăuntrul ființei mele. Dar nu rosteam niciun cuvânt.

— Mă rog, nu ți-l fac pur și simplu cadou, se înțelege, ci la schimb. Dacă îmi dai bicicleta ta. Ești de acord?

„Aăăă, ăăăă, mă gândeam eu, oohhoooo!” Dar cu voce tare am spus doar:

— Foarte bine. De ce nu?

— Desigur, a continuat Aldo imediat, nu mă refeream la tot jocul. Ți voi oferi în schimbul bicicletei doar o parte — o locomotivă, cinci vagoane și trei metri de șină circulară. Oricum, bicicleta ta nu are cadru. Acum mă voi duce să aduc un contract din dulapul tatei, iar dacă tu nu ai îndoieli și nu te răzgândești, lucru pe care ești cât se poate de îndreptățit să-l faci, putem semna contractul peste doar câteva minute și apoi să ne strângem prietenește mâinile. Între timp, tu poți începe să-ți alegi trei metri de șină și cinci vagoane, așa cum am convenit, precum și o locomotivă, dintre cele mici, se înțelege, nu pe cea mare. Mă întorc imediat. Pa.

Dar eu nu mai auzeam nimic altceva în afară de zgomotul inimii mele zbatându-mi-se în coșul pieptului:

— Paaaaa – toooo – fi – oooooor! (o melodie stupidă, pe care o fredona toată lumea pe vremea aceea).

La câteva minute după ce am semnat contractul, am ieșit din casa familiei Castelnuovo ca un tren care se avântă afară din tunel și m-am trezit în strada Tzfanian, ducând în mâinile puțin întinse înaintea o cutie de pantofi ambalată cu grijă, înfășurată în hârtie subțire și legată cu o panglică albastră.

Judecând după lumina de afară și după cât de mult se răcorise, mai era cam o jumătate de oră până la lăsarea întinericului și deci până la cină. În cel mai îndepărtat colț al curții noastre, în cea mai părăginită și neîngrijită parte a grădinii, acolo îmi voi monta trenulețul. Voi săpa un râu șerpuitor, îl voi umple cu apă, iar trenul va trece pe deasupra lui pe un pod. Voi ridica munți și voi săpa prăpăstii adânci. Voi face un tunel pe sub rădăcinile smochinului, iar de acolo șinele se vor continua în sălbăticie, până în pustietatea deșertului Sahara și mai departe, până la izvoarele râului Zambezi, în Obangi-Shari, peste câmpii și păduri dese [...].

Amos Oz, *Sumki. O poveste despre dragoste și aventură* (1978)

Itemul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Ilustrează, cu un exemplu din textul A, funcția metalingvistică a limbajului. **4 puncte**
2. Prezintă o valoare expresivă a verbelor la timpul viitor din ultimul paragraf al textului B. **6 puncte**
3. Compară textele date, evidențiind două particularități ale tiparului descriptiv. **8 puncte**
4. Comentează semnificația secvenței din textul A: „Ne făcuserăm un fel de bordei, ne ascundeam acolo, fascinați de lumina alburie în care ne bălăceam.” **8 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsurile sunt formulate în enunțuri și dezvoltă subiectul propus.

Itemul al II-lea

30 de puncte

Imaginează-ți că ești personajul-narator din fragmentul extras din romanul *Tot ce rămâne* de George C. Dumitru. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, care să reprezinte o posibilă continuare a întâmplărilor relatate în fragmentul dat, incluzând o secvență dialogată, de cel puțin șase replici, relevantă pentru acțiunea prezentată.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă textul tău are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Itemul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu, de minimum 600 de cuvinte, despre *joc ca formă de înțelegere a lumii*.

Pe parcursul eseului, vei valorifica cele două texte citate și experiența ta culturală (literatură, arte plastice, cinematografie, muzică etc.).

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/dezvoltarea argumentelor/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.